

कार्यकारी सारांश

विद्यमान उत्पादनांच्या क्षमतेचा विस्तार आणि एपीआय, एपीआय / केमिकल इंटरमिजिएट्स आणि कोव्हिड एपीआयच्या नवीन उत्पादनांची भर घालण्यासाठीचा प्रस्ताव.
स्थळ:सर्व्हे क्रमांक 155, गाव - अंभोरा, तहसील - आष्टी, जिल्हा - बीड, पिन कोड - 414 202,
राज्य - महाराष्ट्र

संदर्भ अटी फाइल क्रमांक IA-J-11011/71/2022-IA-II(I), दिनांक 04 मार्च 2022
श्रेणी A, अनुसूची 5(f) सिंथेटिक सेंद्रिय रसायन उद्योग
आधारभूत कालावधी: हिवाळी – हंगाम डिसेंबर 2021 ते फेब्रुवारी 2022 (01.12.2021 ते 28.02.2022)

प्रकल्प प्रस्तावक

मे. कॅनपेक्स केमिकल्स प्रायव्हेट लिमिटेड

पर्यावरणीय सल्लागार

मेसर्स अॅनाकॉन लॅबोरेटरीज प्रा. लि., नागपूर

क्यूसीआय-नॅबेट मान्यताप्राप्त ईआयए सल्लागार
एमओईएफ अँड सीसी (जीओआय) आणि एनएबीएल मान्यताप्राप्त प्रयोगशाळा
आईएसओ ९००१:२०१५, आईएसओ १४००१:२०१५, आईएसओ ४५००१:२०१८
प्रयोगशाळा आणि कन्सल्टन्सी : एफपी-३४, ३५, फूड पार्क,
एमआयडीसी, बुटीबोरी, नागपूर – ४४११२२
मोब: +९१-९३७२९६००७७

अहवाल क्र. ANqr/PD/20A/2022/216

डिसेंबर 2022

कार्यकारी सारांश

1.0 प्रस्तावना

मेसर्स. कॅनपेक्स केमिकल्स प्रायव्हेट लिमिटेड (नंतर येथे CSPL म्हणून संदर्भित) 2002 मध्ये प्रथम सीटीओ मिळाला आणि नियमितपणे नूतनीकरण केले. आता त्यांनी मेसर्स कॅनपेक्स केमिकल्स प्रा. लि. द्वारे सर्व्हे क्रमांक १५५, गाव.- अंभोरा, तालुका.- आष्टी, जि.- बीड - ४१४२०२ (महाराष्ट्र) येथे असलेल्या विद्यमान उत्पादनांच्या क्षमतेचा विस्तार आणि एपीआय, एपीआय / केमिकल इंटरमिजिएट्स आणि कोव्हिड एपीआयच्या नवीन उत्पादनांची भर घालण्यासाठीचा प्रस्ताव ठेवला आहे.

M/s. CCPL ही फ्लॅगशिप कंपनी आहे आणि ४,८०० टीपीए उत्पादन क्षमता असलेल्या ग्वानिडीन नायट्रेटच्या सर्वात मोठ्या उत्पादकांपैकी एक आहे. हे उत्पादन प्रामुख्याने दक्षिण आफ्रिका, बेल्जियम, जपान आणि दक्षिण कोरिया येथे निर्यात केले जाते.

ईएसी (उद्योग - III), MoEF&CC, नवी दिल्ली, 4 मार्च 2022 रोजी पत्र क्रमांक IA-J-11011/71/2022-IA-II (I) कडून प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पाला TOR मंजूर करण्यात आला. ToR अनुपालन प्रकरण योजनेच्या सुरुवातीला क्रॉस रेफरन्सिंग प्रदान केले आहे.

विद्यमान प्लांटने एमपीसीबीने एअर अॅक्ट, वॉटर अॅक्ट आणि धोकादायक कचरा व्यवस्थापन नियमांतर्गत कन्सेंट टू एस्टॅब्लिशमेंट (सीटीई) आणि कन्सेंट टू ऑपरेट (सीटीओ) प्राप्त केली आहे. विद्यमान सीटीओ (पत्र क्र. Red/MSI संमती आदेश क्र:- BO/AST/RO- AD/UAN No.- 0000057782/R/CC-1902000990 दिनांक 21/02/2019) 31/10/2023 पर्यंत वैध आहे.

अॅनाकॉन लॅबोरेटरीज प्रायव्हेट लिमिटेड, नागपूर, QCI-NABET 'श्रेणी A' मध्ये मान्यताप्राप्त पर्यावरण सल्लागार संस्थेला पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA) अभ्यास आणि विविध पर्यावरणीय घटकांसाठी पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना (EMP) तयार करण्यासाठी नियुक्त करण्यात आले आहे, प्रस्तावित प्रकल्पामुळे होणाऱ्या परिणामांमुळे प्रभावित होऊ शकणाऱ्या विविध पर्यावरणीय घटकांसाठी पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन (EIA) अभ्यास आणि पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखडा (EMP) तयार करण्याची जबाबदारी देण्यात आली आहे.

पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA) आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजना अहवाल MoEF&CC, नवी दिल्ली कडून पर्यावरण मंजूरी (EC) आणि प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्पासाठी MPCB कडून स्थापनेसाठी संमती मिळविण्यासाठी तयार केला आहे.

EIA अधिसूचना (दिनांक 14 सप्टेंबर 2006) आणि त्यानंतरच्या सुधारणांनुसार अहवालाचा मसुदा सार्वजनिक सुनावणीसाठी सादर केला जातो. जनसुनावणीनंतर अंतिम अहवाल अद्ययावत केला जाईल.

1.1 प्रकल्पाची ओळख

मेसर्स कॅनपेक्स केमिकल्स प्रायव्हेट लिमिटेड, गेल्या 3 दशकांपासून ग्वानिडीन नायट्रेट (GN) आणि हायड्रोजन सायनामाइड 50% सोल्यूशन (H_2CN_2) चे उत्पादन करत आहेत. कॅनपेक्स हे भारतातील ग्वानिडीन आणि सायनामाइड रसायनशास्त्रात अग्रेसर आहेत. भारतात, GN चे फक्त एकच छोटे उत्पादक आणि H_2CN_2 साठी काही छोटे उत्पादक आहेत. आम्ही फार्मास्युटिकल्स, केमिकल्स, रंग इत्यादी विविध उद्योगांना पुरवठा करीत

आहोत आणि गेल्या 3 दशकांपासून आपल्या भारतीय संरक्षण क्षेत्राला अभिमानास्पद पुरवठादार देखील देत आहोत. मेसर्स CCPL ने API, API / केमिकल इंटरमिडिएट्स आणि Covid API च्या उत्पादनासाठी विद्यमान उत्पादन क्षमतांचा विस्तार आणि नवीन उत्पादनांची भर घालण्याचा प्रस्ताव ठेवला आहे; एकूण API आणि API/ केमिकल इंटरमीडिएट्स 700 TPM + Covid API 13 TPM एकूण = 713 TPM, आणि उप-उत्पादन 87.40 TPM.

टेबल 1.1

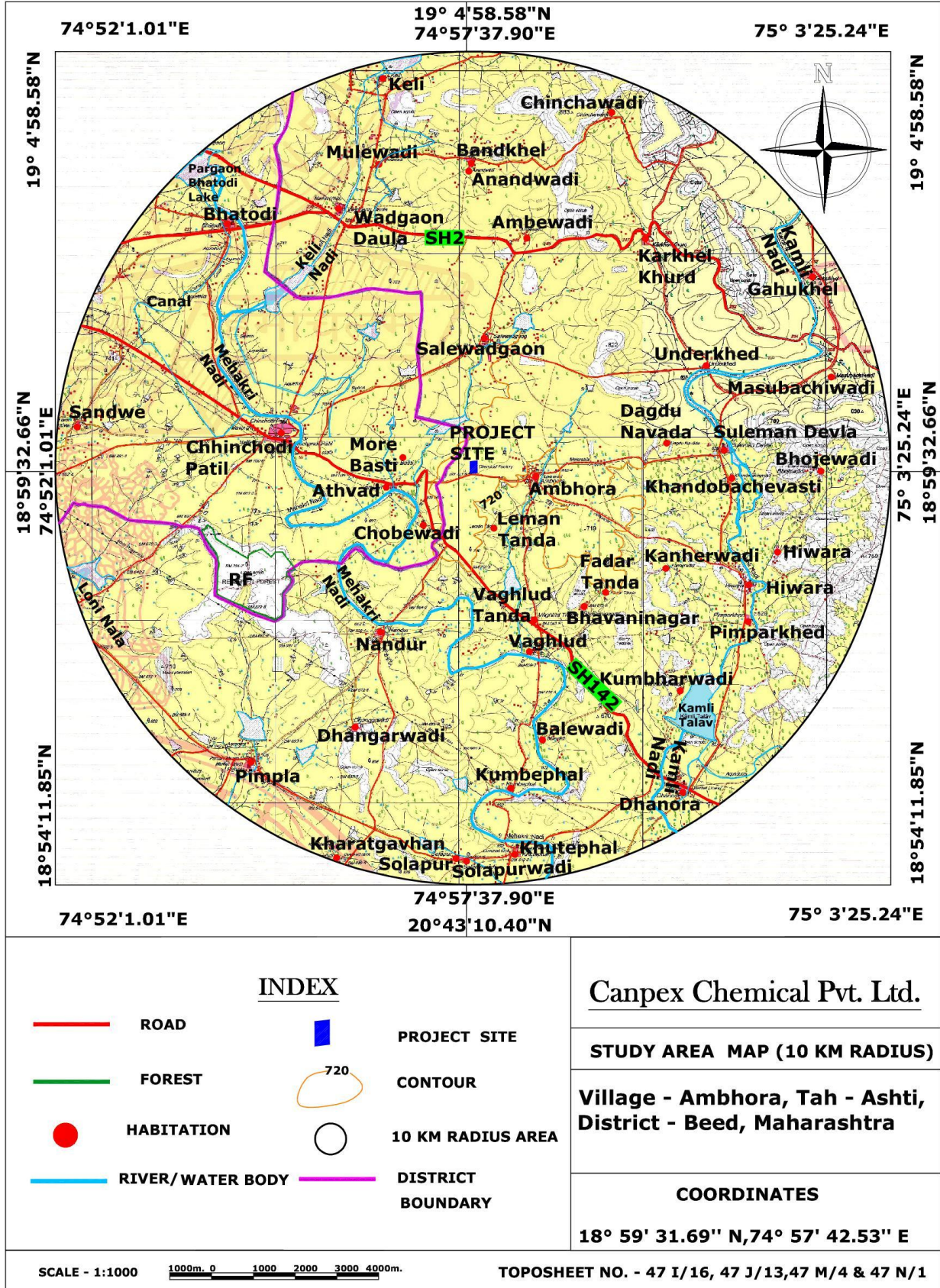
विद्यमान आणि प्रस्तावित विस्तार उत्पादन क्षमता

अनु क्रमांक.	उत्पादन	विद्यमान (TPM)	प्रस्तावित (TPM)	विस्तारानंतर एकूण (TPM)	वापर
विद्यमान उत्पादने (API /केमिकल इंटरमीडिएट्स)					
1.	ग्वानिडाइन नायट्रेट 98%	400	-(200) कपात	200	API/केमिकल जसे नायट्रोगुआनिडीन, एसायक्लोव्हर, अबाकवीर, ट्रायमेथोप्रिम मध्ये वापरले जाते.
2.	50% हायड्रोजन सायनामाइड द्रावण	60	240	300	अल्बेन्डाझोल (अँटी-अँथेल्मिंटिक), इमाटिनिब मेसालायट (कर्करोगविरोधी) इत्यादींमध्ये वापरले जाते.
प्रस्तावित नवीन उत्पादने (API /केमिकल इंटरमीडिएट्स)					
3.	ग्वानीन	0	80	80	API Acyclovir (अँटीव्हायरल) मध्ये वापरले जाते.
4.	असिक्लोविर	0	30	30	API अँटीव्हायरल
5.	N-(२-अमिनो-४,६-डिक्लोरो-५-पायरिमिडीनिल)-फॉर्ममाइड (FADCP)	0	20	20	API अबाकावीर (एचआयव्ही-विरोधी) मध्ये वापरले जाते.
6.	ग्वानिडीन कार्बोनेट	0	30	30	पेमेट्रेक्सड, ट्रायमेथोप्रिम, एपिरिझोल इत्यादींमध्ये वापरले जाते.
7.	ग्वानिडाइन हायड्रोक्लोराइड	0	20	20	पेमेट्रेक्सड, ट्रायमेथोप्रिम, एपिरिझोल इत्यादींमध्ये वापरले जाते.
8.	डॉडेसिल गुआनिडीन एसिटेट क्रूड 95 %	0	20	20	पेमेट्रेक्सड, ट्रायमेथोप्रिम, एपिरिझोल इत्यादींमध्ये वापरले जाते

अनु क्रमांक.	उत्पादन	विद्यमान (TPM)	प्रस्तावित (TPM)	विस्तारानंतर एकूण (TPM)	वापर
प्रस्तावित नवीन उत्पादने (Covid API)					
9.	फेविपिरावीर	0	5	5	API-एंटीवायरल
10.	डेक्सामेथासोन	0	3	3	API-एंटीवायरल
11.	मोलनुपिरावीर	0	5	5	API-एंटीवायरल
एकूण		460	453	713	एकूण API आणि API / रासायनिक मध्यवर्ती 700 TPM + Covid API 13 TPM एकूण = 713 TPM

1.2 प्रकल्पाचे स्थान

प्रस्तावित विस्तार प्रकल्प सर्व्हे क्रमांक 155, गाव - अंभोरा, तहसील - आष्टी, जिल्हा - बीड, पिन कोड - 414 202, राज्य - महाराष्ट्र येथे आहे. ह्याच्या सर्वात जवळचे शहर अहमदनगर आहे जे उत्तर पश्चिम दिशेला सुमारे 25.5 किमी आहे. सर्वात जवळचे विमानतळ औरंगाबाद विमानतळ आहे जे दक्षिण पूर्व दिशेला सुमारे 106 कि.मी. आहे. सर्वात जवळची वस्ती अंभोरा गाव आहे जे प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून पूर्व दिशेला 1.3 कि.मी. अंतरावर आहे. सर्वात जवळचा रस्ता SH 142 - पश्चिम उत्तर-पश्चिम दिशेला 1.1 कि.मी., SH 2 उत्तर दिशेने आहे. सर्वात जवळचे रेल्वे स्थानक नारायण डोहो रेल्वे स्थानक आहे जे पश्चिम उत्तर-पश्चिम दिशेला 17.2 कि.मी. आहे.

आकृती 1 A: अभ्यासाचे क्षेत्र (10 किमी त्रिज्येचे अंतर)

टेबल 1.2
साइटची पर्यावरणीय सेटिंग

अनु क्रमांक	तपशील	नाव	अंतर (KM)	दिशा
1.	प्रकल्प स्थान	सर्व्हे क्रमांक 155, गाव - अंभोरा, तहसील - आष्टी, जिल्हा - बीड, पिन कोड - 414 202, राज्य - महाराष्ट्र. क्षेत्रफळ - 3.9695 हे.		
2.	भू-निर्देशांक	अक्षांश : १८°५९'३१.६९" उत्तर रेखावृत्त : ७४°५७'४२.५३" पूर्व		
3.	टोपोशीट क्रमांक	47 I/16, 47 J/13, 47 M/4 & 47 N/1		
4.	सर्वात जवळची नदी / जलसाठा	मेहेकारी नदी	1.5	SW
		कमली तलाव	7.4	SE
		कमली नदी	6.0	E
		लोणी नाला	9.5	WSW
5.	जवळचे तलाव / धरण	कापूरवाडी तलाव	23	NW
		दादेगाव तलाव	13	E
		सीना धरण, निमगाव बोडखा	17.6	SSW
		मेहकरी धरण	13.7	SSE
		देवीनिमगाव धरण	16.5	SE
		पारगाव भातोडी तलाव	9.5	NW
6.	जवळच्या राज्य / राष्ट्रीय सीमा	कर्नाटक	183	SE
7.	समुद्र किनाऱ्यासाठी अंतर	अरबी समुद्र	217	W
8.	जवळची राखीव / संरक्षित जंगले	राखीव जंगल	4.8	SW
9.	जवळचे उदयोग	वैभव सोलर पावर इंडस्ट्रीज	23	SW
		यशवंत फोर्जिंग प्रायव्हेट लिमिटेड	2.9	SW
10.	जवळचे विमानतळ	शिर्डी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ	97.6	NNW
		औरंगाबाद विमानतळ	106	SE
11.	जवळचे गाव / प्रमुख शहर	अंभोरा	1.3	E
12.	जवळचे बंदर	जवाहरलाल नेहरू पोर्ट ट्रस्ट	212	W
13.	जवळचे शहर	अहमदनगर	25.5	NW
14.	2,00,000 लोकसंख्या असलेले सर्वात जवळचे प्रमुख शहर	अहमदनगर	25.5	NW
15.	समुद्र सपाटीपासून साईट ची सरासरी उंची	723 - 727 मी.		
16.	जिल्हा मुख्यालय	बीड	80.0	E
17.	जवळचे रेल्वे स्टेशन	नारायण डोहो रेल्वे स्टेशन	17.2	WNW

अनु क्रमांक	तपशील	नाव	अंतर (KM)	दिशा
18.	जवळचा रस्ता / महामार्ग	SH 2	5.7	N
		SH 142	1.1	WNW
19.	संवेदनशील मानवनिर्मित जमिनीचा वापर करून व्यापलेली क्षेत्रे (रुग्णालये, शाळा, प्रार्थनास्थळे, विद्यापीठे, कॅम्प्युनिटी हॉल इ.	ZPCP शाळा अंभोरा	1.4	E
		आम्बेश्वर माध्यमिक विद्यालय अंभोरा	1.8	ESE
		जनता कनिष्ठ महाविद्यालय धानोरा	9.5	SE
		धानोरा महाविद्यालय	9.2	SE
		नोबल पब्लिक इंग्लिश स्कूल चिंचोडी पाटील	4.4	W
		जि. प. शाळा चिंचोडी पाटील, चिंचोडी पाटील	4.5	WNW
		न्यू इंग्लिश स्कूल चिंचोडी पाटील	5.0	WNW
		जि. प. शाळा - कारखेल खुर्द	7.2	NE
20.	रुग्णालये	ग्राम रुग्णालय, चिंचोडी पाटील	3.5	WNW
		गुरुदत्त रुग्णालय - धानोरा	9.0	SE
		जीवन रुग्णालय - धानोरा	9.4	SE
21.	कॅम्प्युनिटी हॉल	कारखेल खुर्द - गाव सभागृह	7.1	NE
		काकडवाडी - गाव सभागृह	10.0	SSW
22.	प्रार्थनास्थळे	नृसिंह मंदिर, भातोडी	8.9	NW
		आम्बेश्वर मंदिर, अंभोरा	1.4	E
		रोडागिरी बाबा, हिवरा	9.1	ESE
		शिवकालीन गणेश मंदिर, गहुखेल	8.0	ENE
		नुरानी मस्जिद, हिवरा	7.0	SE
		विठ्ठल मंदिर, नांदूर	4.7	SW
		गोराखननाथ मठ , सांडवे	9.7	WNW
		जगदंबा माता मंदिर, लामनतांडा	4.1	SE
		विठोबा रुक्माई मंदिर - हिवरा	7.1	SE
23.	पुरातत्व दृष्ट्या महत्वाची ठिकाणे	दौलवडगाव किल्ला	7.2	NNW
		निजामशाही महल	7.1	NW
		फराहबाग, अहमदनगर	23.0	WNW
		घोडदळ टाकी, संग्रहालय, अहमदनगर	23.8	WNW
		शरीफजी राजे भोसले स्मारक	8.5	NW

अनु क्रमांक	तपशील	नाव	अंतर (KM)	दिशा
24.	सेस्मिक झोन	भूकंपाचा धोका झोन - III		
25.	जवळची पर्यटन स्थळे	SKT वाईड मिल्स, कोल्हेवाडी	15.3	NW
		कारंजी घाट नगर, शेगाव	14.8	NNE
		देशमुखाची गादी - काडा	16.1	SE
		फराहबाग, अहमदनगर	23.0	WNW
		कॅव्हलरी टंक म्यूझीअम, अहमदनगर	23.8	WNW

1.3 EIA/ EMP अहवाल

EAC (Industry - III), MoEF&CC, नवी दिल्ली कडून प्राप्त मानक, ToR नुसार, बेसलाइन स्थिती निर्धारित करण्यासाठी हिवाळी - हंगाम (1 डिसेंबर 2021 - 28 फेब्रुवारी 2022) दरम्यान आधारभूत पर्यावरण निरीक्षण आधीच केले गेले होते सभोवतालच्या हवेची गुणवत्ता, सभोवतालच्या आवाजाची पातळी, आणि भूजल गुणवत्ता, माती गुणवत्ता, वनस्पती, प्राणी आणि पर्यावरण क्षेत्राची स्थिती आणि प्रकल्प साईट पासून 10 कि मी त्रिज्या अभ्यास क्षेत्रातील गावांची सामाजिक - आर्थिक स्थिती (आकृती - 1) अभ्यासाची निरीक्षणे EIA/EMP अहवालात समाविष्ट केली आहेत. EIA/EMP अहवालामध्ये बांधकाम आणि ऑपरेशन टप्प्यात प्रकल्प क्रियाकालापांचे परिणाम ओळखले गेले आणि योग्यरीत्या संबोधित केले गेले.

प्रभाव नियंत्रित/कमी करण्यासाठी प्रस्तावित व्यवस्थापन योजनेसह EIA-EMP अहवाल. प्रकल्पामध्ये प्रदूषण नियंत्रणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडा सुचविला आहे.

नियामक आराखडा

अनु क्रमांक	विशेष	संदर्भ आणि तारीख
1.	प्रस्तावित प्रकल्पासाठी अर्ज सादर केला	ऑनलाइन प्रस्ताव क्रमांक IA/MH/IND3/257357/2022 दिनांक 23-2-2022
2.	EAC, इंडस्ट्री-III समोर ToR सादरीकरण	मानक TOR जारी केले
3.	ToR मंजूर	4 मार्च 2022
4.	बेसलाइन डेटा जनरेशन	हिवाळी हंगाम (1 डिसेंबर 2021 ते 28 फेब्रुवारी 2022)

2.0 प्रकल्प वर्णन

2.1 प्रकल्पाचा प्रकार

API, API/ केमिकल इंटरमिजिएट्स आणि कोव्हिड API च्या उत्पादनासाठी विद्यमान उत्पादन क्षमतांचा विस्तार आणि नवीन उत्पादनांची भर घालण्याचा प्रस्ताव.

ईआयए अधिसूचना 2006 आणि त्यानंतरच्या सुधारणांनुसार, हा प्रकल्प 5 (एफ), सिंथेटिक ऑर्गॅनिक

केमिकल्स इंडस्ट्रीच्या प्रकल्पांतर्गत येतो. एकूणच प्रकल्प क्रियाकलाप "श्रेणी अ" अंतर्गत येतो.

2.2 प्रक्रियेचे वर्णन

हा प्रस्ताव विद्यमान उत्पादन क्षमतेच्या विस्तारासाठी आणि API, API/केमिकल इंटरमीडिएट्स आणि COVID API च्या नवीन उत्पादनांच्या निर्मितीसाठी आहे.

1. विद्यमान API/ केमिकल इंटरमीडिएट्स

- ग्वानिडाइन नायट्रेट: 200 TPM 98% ग्वानिडाइन नायट्रेट नायट्रोग्वानिडाइन, एसायक्लोव्हर, अबाकवीर, ट्रायमेथोप्रिम सारख्या API/ रसायनांमध्ये वापरले जाईल.
- हायड्रोजन सायनामाइड द्रावण: 300 TPM 50% हायड्रोजन सायनामाइड द्रावण अल्बेंडाझोल (अँटी-अँथेलिंमॅटिक), इमाटिनिब मेसालायट (कर्करोगविरोधी) इत्यादींमध्ये वापरले जाईल.

2. प्रस्तावित नवीन उत्पादने (API / केमिकल आणि इंटरमीडिएट्स)

- गुआनाईन : 80 टीपीएम गुआनाईन API असिक्लोविर (अँटी-व्हायरल) मध्ये वापरले जाईल.
- असिक्लोविर : 30 टीपीएम असिक्लोविर API अँटी-व्हायरल मध्ये वापरले जाईल
- N-(2- अमिनो -4,6- डिक्लोरो -5- पायरीमिडीनिल)- फॉर्माइड (FADCP): API अबाकवीर (Anti- HIV) मध्ये 20 TPM वापरले जाईल.
- ग्वानिडाइन कार्बोनेट : 30 टीपीएम ग्वानिडाइन कार्बोनेट पेमेट्रेक्सड, ट्रायमेथोप्रिम, एपिरिझोल इत्यादींमध्ये वापरले जाईल.
- ग्वानिडाइन हायड्रोक्लोराइड : 20 टीपीएम ग्वानिडाइन हायड्रोक्लोराइड पेमेट्रेक्सड, ट्रायमेथोप्रिम, एपिरिझोल इ. मध्ये वापरले जाईल.
- डोडेसिल ग्वानिडाइन एसीटेट क्रूड 95% : 20 TPM पेमेट्रेक्सड, ट्रायमेथोप्रिम, एपिरिझोल, इ. मध्ये वापरले जाईल.

3. प्रस्तावित नवीन उत्पादने (Covid API)

- फेविपिराविर - 5 TPM फेविपिराविर कोविड अँटीव्हायरल म्हणून तयार केले जाईल आणि वापरले जाईल.
- डेक्सामेथासोन - 3 टीपीएम डेक्सामेथासोन तयार केले जाईल आणि कोविड अँटीव्हायरल म्हणून वापरले जाईल.
- मोलनुपिराविर - 5 TPM मोलनुपिराविर कोविड अँटीव्हायरल म्हणून तयार केले जाईल आणि वापरले जाईल.

2.3 जमिनीची आवश्यकता

एकूण भूखंड क्षेत्रफळ ३९६९५ चौ.मी.(३.९६९५ हेक्टर), विद्यमान युनिटने वापरलेले जमीन क्षेत्र २७४४९ चौ.मी. प्रस्तावित क्षेत्रफळ १२२४६ चौ.मी. बिल्ट अप क्षेत्र - ०.७१२९ हेक्टर, कॅल्शियम कार्बोनेट लॅंडफिल क्षेत्र - ०.२५१५ हेक्टर, रस्ते व पक्के क्षेत्र - ०.७८४८ हेक्टर, पार्किंग क्षेत्र-०.४००७ हेक्टर, खुला क्षेत्र ०.५०२३ हे., हरित पट्टा क्षेत्र - १.३१७३ हे. i e 33.2% (विद्यमान 0.7503 हे. आणि प्रस्तावित ग्रीनबेल्ट क्षेत्र 0.5670 हेक्टर असेल). ३.९६९५

हेक्टर जमिनीचा वापर औद्योगिक हेतूसाठी वळविला गेला आहे जे औद्योगिक क्रियाकलापांच्या अंमलबजावणीसाठी वापरले जाईल.

टेबल 2.1
क्षेत्र स्टेटमेंट

अनु क्रमांक	विशेष	ग्रांड क्षेत्र चौरस मीटर मध्ये			एकूण क्षेत्रफळाची टक्केवारी
		विद्यमान	प्रस्तावित	एकूण	
1	Mfg. प्लांट- १	351	0	351	0.9
2	Mfg. प्लांट- २	300	0	300	0.8
3	Mfg. प्लांट- ३	0	828	828	2.1
4	गोदामे	821	384	1205	3.0
5	अभियांत्रिकी कार्यशाळा, DG आणि पॅनेल	234	234	468	1.2
6	बॉयलर हाऊस	96	94	190	0.5
7	कोळसा आणि राख यार्ड	356	0	356	0.9
8	उपयुक्तता विभाग	220	216	436	1.1
9	टॅक फार्म-1	396	0	396	1.0
10	सॉल्व्हेंट स्टोरेज क्षेत्र	0	420	420	1.1
11	टॅक फार्म-2	0	370	370	0.9
	कॅल्शियम कार्बोनेट लॅंडफिल क्षेत्र	2515	0	2515	6.3
12	QC आणि R & D लॅब	119	0	119	0.3
13	कामगारांसाठी सुविधा	72	90	162	0.4
14	प्रशासन आणि इतर इमारती	758	0	758	1.9
15	ETP	330	440	770	1.9
16	एकूण हरित पट्टा क्षेत्र	7503	5670	13173	33.2
17	पार्किंग क्षेत्र	507	3500	4007	10.1
18	रस्त्याने व्यापलेले क्षेत्र	7848	0	7848	19.8
19	समतोल मुक्त क्षेत्र	5023	0	5023	12.6
	एकूण	27449	12246	39695	100.0

2.4 कच्च्या मालाची आवश्यकता, स्रोत आणि वाहतुकीची पद्धत

प्लांटसाठी एकूण 1479140 किलो/महिना साहित्य रस्त्यावरून (300 कामकाजाचे दिवस विचारात घेऊन) नेले जाईल. अशा प्रकारे, दररोज सुमारे 6 ट्रिप म्हणजेच दररोज 12 ट्रक सामग्रीची वाहतूक करण्यासाठी प्रत्येक ट्रकची क्षमता 21 टन आवश्यक असेल.

2.5 घन आणि घातक कचरा निर्मिती

एकूण अंदाजे घनकचरा निर्मिती कोळसा राख 600 TPA, कॅल्शियम कार्बोनेट 6876 TPA असेल. 1397 TPA प्रक्रिया अवशेष/कचऱ्याच्या स्वरूपात घातक कचरा, प्रक्रियेतून 28 TPA खर्च केलेला कार्बन, 700 किलो/A कालबाह्य उत्पादनांची तारीख, 7700 नग/A टाकून दिलेले कंटेनर/बॅरल/लाइनर, 181.8 TPA रासायनिक गाळ, कचरा पाण्याच्या प्रक्रियेतून 2925 TPA MEE क्षार, ETP मधून 30 MT/A खर्च केलेला कार्बन तयार होईल. त्याची विल्हेवाट CHWT/SDF/अधिकृत रिसायकलरला विक्री केली जाईल. 12.3 MT/A घरगुती कचरा अधिकृत रिसायकरलकडे पाठवला जाईल.

2.6 पाण्याची गरज, स्रोत आणि सांडपाणी निर्मिती

पाण्याची एकूण गरज - 293.5 KLD (औद्योगिक प्रक्रिया 283.0 + घरगुती उद्देश 10.5).

टिप्पण्या - पहिल्या दिवशी इनलेट वॉटर 293.5 केएलडी आहे आणि दैनिक मेकअप = 192.5 केएलपीडी आहे.

(दररोज निव्वळ गोड्या पाण्याची गरज 293.5 - 101 (पुनर्नवीनीकरण केलेले पाणी) = 192.5 केएलडी)

स्रोत: सध्या अस्तित्वात असलेल्या प्रकल्पासाठी शेत तळ्यातून पाणीपुरवठा केला जातो. विस्तारानंतर भूगर्भातील पाणी हे प्रकल्पाच्या क्रियाकलापांचे स्रोत असेल. केंद्रीय भूजल मंडळ आणि राज्य सरकारकडून आवश्यक परवानगी आणि एनओसी घेतली जाईल.

सांडपाणी निर्मिती

विस्तारानंतर एकूण सांडपाणी निर्मिती: 110.1 KLD.

एकूण 110.1 KLD. सांडपाण्यापैकी 101 KLD सांडपाण्याचा पुनर्वापर केला जाईल,

विस्तारानंतर ताज्या पाण्याची आवश्यकता = 192.50 KLD.

125 KLD क्षमतेच्या ETP मध्ये औद्योगिक सांडपाण्यावर प्रक्रिया केली जाईल.

घरगुती सांडपाणी: 10 KLD च्या STP मध्ये 8.50 KLD घरगुती सांडपाण्यावर प्रक्रिया केली जाईल आणि बागकामासाठी वापरली जाईल.

2.7 विजेची आवश्यकता आणि पुरवठा

विस्तारानंतर एकूण विजेची गरज अंदाजे 1125 kW (विद्यमान 483 kW, प्रस्तावित 642 kW) आहे आणि ती महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लिमिटेड (MSEDCL) कडून घेतली जाईल. या व्यतिरिक्त 125 kVA क्षमतेचा एक DG संच साईटवर उपलब्ध आहे आणि 1000 kVA क्षमतेचा 1 DG संच प्रस्तावित आहे आणि तो स्टॅंडबाय म्हणून उपलब्ध असेल.

2.8 मनुष्यबळाची आवश्यकता

सध्या अस्तित्वात असलेले मनुष्यबळ 80, प्रस्तावित 125 आणि विस्तारानंतर मनुष्यबळ 205 असेल, स्थानिक लोकांना त्यांच्या पात्रता आणि कौशल्यानुसार प्राधान्य दिले जाईल.

2.9 अग्निशमन सुविधा

प्लांटच्या परिसरात आग लागण्याच्या कोणत्याही घटनेचा सामना करण्यासाठी, एक केंद्रीय अग्निशमन सुविधा प्रस्तावित आहे ज्याला प्लांटच्या विविध युनिट्समध्ये प्रवेश असेल. या व्यतिरिक्त, सर्व प्लांट युनिट्स, कार्यालयीन इमारती, प्रयोगशाळा इत्यादींना प्रथमोपचार अग्निशामक उपकरणे म्हणून वापरण्यासाठी पुरेशा प्रमाणात पोर्टेबल अग्निशामक यंत्रे प्रदान केली जातील. उपलब्ध अग्निशमन सुविधांचे तपशील **प्रकरण 7** मध्ये दिले आहेत.

2.10 प्रकल्प खर्च

या प्रकल्पाची सध्याची प्रकल्प किंमत 14.77 कोटी रुपये आहे. विस्तारासाठी अतिरिक्त खर्च 24 कोटी रुपये असेल. अशा प्रकारे, विस्तारानंतर एकूण प्रकल्प खर्च **रु. 38.77 कोटी** असेल.

3.0 विद्यमान पर्यावरणीय परिस्थिती

3.1 आधारभूत पर्यावरणीय अभ्यास

प्रकल्प स्थळापासून 10 किमी त्रिज्येच्या अंतरासह प्रकल्पाच्या ठिकाणी आधारभूत पर्यावरण अभ्यास करण्यात आला. पर्यावरणाच्या विविध घटकांसाठी आधारभूत पर्यावरणीय गुणवत्तेची माहिती, जसे की हवा, आवाज, पाणी आणि जमीन हिवाळ्याच्या हंगामात (1 डिसेंबर 2021 - 28 फेब्रुवारी 2022) चे परीक्षण केले गेले.

3.2 हवामानशास्त्र आणि वातावरणीय हवेची गुणवत्ता

साइटवर तयार केलेल्या हवामानविषयक माहितीचा सारांश (1 डिसेंबर 2021 - 28 फेब्रुवारी 2022)

वाऱ्याची प्रमुख दिशा	हिवाळा ऋतू
प्रथम प्रमुख वाऱ्याची दिशा	NE (14.53%)
दुसरी प्रमुख वाऱ्याची दिशा	NNE (12.96%)
शांत परिस्थिती (%)	1.63
सरासरी वाऱ्याचा वेग (m/s)	2.74

2022 च्या हिवाळी हंगामासाठी 8 ठिकाणी प्रकल्पाच्या जागेवर अभ्यास क्षेत्रात वातावरणीय हवेच्या गुणवत्तेचे परीक्षण करण्यात आले. रेस्पायरेबल पार्टिक्युलेट मॅटर (PM₁₀), फाइन पार्टिक्युलेट्स (PM_{2.5}), सल्फर डायऑक्साइड (SO₂), ऑक्साइड ऑफ नायट्रोजन (NO_x) आणि कार्बन मोनोऑक्साइड (CO), अमोनिया आणि ओझोन यांच्या पातळीचे परीक्षण करण्यात आले. सभोवतालच्या वायु गुणवत्ता निरीक्षण परिणामांचे तपशील **टेबल 3.1** मध्ये दिलेले आहेत.

टेबल 3.1

सभोवतालच्या हवेच्या गुणवत्तेच्या परिणामांचा सारांश

अनु. क्रमांक	स्थान		PM ₁₀	PM _{2.5}	SO ₂	NO ₂	CO	Ozone	NH ₃	
			µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	
1	प्रकल्प साइट	1.	किमान	57.0	21.7	9.7	14.7	0.362	6.9	5.7
		2.	कमाल	74.3	30.9	14.5	20.8	0.490	10.2	8.7
		3.	सरासरी	65.7	26.5	12.3	17.2	0.415	8.5	7.2
		4.	98 th	73.7	30.5	14.4	20.4	0.484	10.0	8.6
2	अंभोरा	1.	किमान	54.4	18.4	7.9	12.2	0.228	5.5	5.2
		2.	कमाल	68.8	31.7	12.5	17.3	0.491	10.7	9.5
		3.	सरासरी	61.5	24.1	10.2	15.3	0.328	8.1	7.1
		4.	98 th	67.7	31.1	12.2	17.3	0.485	10.7	9.2
3	चोबेवाडी	1.	किमान	58.5	23.8	9.0	13.3	0.324	6.3	5.7
		2.	कमाल	81.5	32.5	14.5	20.8	0.412	10.5	8.2
		3.	सरासरी	70.2	28.8	11.5	16.8	0.375	8.3	6.8
		4.	98 th	80.2	32.3	14.2	20.4	0.409	10.2	8.1
4	नांदूर	1.	किमान	59.2	23.8	7.6	13.5	0.285	5.2	4.6
		2.	कमाल	78.6	32.1	12.0	19.1	0.431	9.8	8.6
		3.	सरासरी	67.8	27.7	9.6	15.7	0.355	7.6	6.5
		4.	98 th	77.5	31.9	11.6	18.7	0.420	9.7	8.4
5	खारखेड खुर्द	1.	किमान	55.4	18.8	7.3	11.3	0.257	5.1	4.3
		2.	कमाल	77.1	28.8	10.5	17.1	0.387	9.1	8.2
		3.	सरासरी	63.6	23.2	8.7	14.5	0.314	7.2	6.3
		4.	98 th	75.0	27.8	10.1	16.9	0.373	9.0	7.9
6	सालेवडगाव	1.	किमान	47.4	17.9	6.2	11.7	0.262	5.2	4.3
		2.	कमाल	60.0	25.4	9.3	16.2	0.341	7.8	7.2
		3.	सरासरी	54.2	21.8	7.5	13.6	0.296	6.5	5.5
		4.	98 th	59.6	25.1	9.0	15.8	0.335	7.7	6.8
7	फदर तांडा	1.	किमान	49.1	19.2	6.7	12.5	0.306	5.7	4.6
		2.	कमाल	66.9	26.8	9.7	19.9	0.395	8.3	7.2
		3.	सरासरी	58.6	22.6	8.3	16.4	0.348	6.9	5.9
		4.	98 th	66.0	26.2	9.7	19.4	0.389	8.2	7.2
8	चिचोडी	1.	किमान	62.3	24.2	9.7	15.9	0.324	6.5	6.0
		2.	कमाल	84.5	33.7	14.5	21.7	0.445	9.7	9.3
		3.	सरासरी	72.4	29.1	11.8	18.3	0.388	8.2	7.3
		4.	98 th	83.4	33.6	14.5	21.3	0.442	9.6	9.0
CPCB मानके			100 (24hr)	60 (24hr)	80 (24hr)	80 (24hr)	2 (8hr)	100 (8hr)	400 (24hr)	

3.3 वातावरणीय आवाज पातळी

सभोवतालच्या आवाज पातळीचे निरीक्षण 08 निरीक्षण स्थानांवर केले गेले; जे सभोवतालच्या हवेच्या गुणवत्तेच्या निरीक्षणासाठी निवडले गेले होते. निरीक्षण परिणाम टेबल 3.2 मध्ये सारांशित केले आहेत.

टेबल 3.2

अभ्यास क्षेत्रातील आवाजाची पातळी

अनु क्रमांक	निरीक्षण स्थाने	समतुल्य आवाज पातळी	
		Leq _{Day}	Leq _{Night}
निवासी क्षेत्र			
1.	चोबेवाडी	50.3	39.2
2.	लेमन तांडा	48.7	38.5
CPCB मानके dB(A)		55.0	45.0
व्यावसायिक क्षेत्र			
3.	अंभोरा	56.1	42.5
4.	मोरे बस्ती	53.8	40.9
CPCB मानके dB(A)		65.0	55.0
शांतता क्षेत्र			
5.	आठवड	47.2	38.1
6.	सालेवडगाव	44.5	37.2
CPCB मानके dB(A)		50.0	40.0
औद्योगिक क्षेत्र			
7.	प्रकल्पाची जागा- प्रकल्प क्षेत्र	65.3	52.2
8.	प्रकल्पाची जागा- गेट जवळ	58.8	45.6
CPCB मानके dB(A)		75.0	70.0

स्रोत: अॅनाकॉन लॅबोरेटरीज प्रा. लि., नागपूर द्वारे फील्ड मॉनिटरिंग आणि विश्लेषण.

3.4 भूपृष्ठ , भूजल संसाधने आणि गुणवत्ता

3.4.1 भूविज्ञान आणि जलविज्ञान

प्रादेशिक भूविज्ञान

10 किमी त्रिज्या अभ्यास क्षेत्रात प्रामुख्याने क्रेटेशियस - इओसीन युगाच्या डेक्कन ट्रॅपशी संबंधित बेसाल्टिक रचनांचा समावेश आहे. बेसाल्ट फॉर्मेशन्स "पठार बेसाल्ट" नावाच्या प्रकाराशी संबंधित आहेत आणि रचना एकसमान आहेत. अभ्यास क्षेत्र भूकंपीय क्षेत्र-III म्हणजेच कमी नुकसान जोखीम क्षेत्रात येते.

साइट विशिष्ट भूविज्ञान

प्रकल्पाचे क्षेत्र बहुतेक काळ्या कापूस मातीने व्यापलेले आहे जे बेसाल्टिक खडकापासून प्राप्त होते आणि सुमारे 0.5 - 1.0 मीटर जाडी असते. या प्रकारच्या खडकांमध्ये बेसाल्टिक/लाव्हा प्रवाह सामान्य आहेत.

जलविज्ञान

सर्व अभ्यास क्षेत्र डेक्कन ट्रॅपने व्यापलेले आहे. भूगर्भातील पाणी हवामानामुळे खंडित व तुटलेल्या खडकांमध्ये आढळते. या फॉर्मेशन्सची प्राथमिक सच्छिद्रता निकृष्ट दर्जाची आहे. धूप झालेले व खंडित खडक ही अभ्यास क्षेत्रातील जलाशयांची विशेषता आहे. 10 km अभ्यास क्षेत्रामध्ये कान्ही आणि मेहक्री या नद्या देखील

समाविष्ट आहेत, ज्या संबंधित प्रकल्प साइटसह उत्तर ते दक्षिण दिशेने वाहतात जी भूजल प्रवाहाची दिशा दर्शवते.

अभ्यास क्षेत्रातील पाणी पातळीच्या खोलीची परिस्थिती:

मान्सूनपूर्व पाण्याची पातळी - 0.80 ते 11.95 m bgl

मान्सून नंतरची पाण्याची पातळी - 1.00 ते 9.10 m bgl

भूरूपशास्त्र

अभ्यास क्षेत्रामध्ये क्रेटेशियस - इओसीन युगाच्या डेक्कन ट्रॅपवरील लहरी मैदानांचा समावेश आहे. नदीकाठच्या बाजूने पुराची मैदाने दिसून येतात. अभ्यास क्षेत्रात फॉल्ट प्लेन, लाइनमेंट इ. सारख्या मोठ्या भू-आकृतिक संरचना नाहीत.

3.4.2 पाण्याची गुणवत्ता

विविध गावांतील ८ भूजल (बोअरवेल/हातपंप) ठिकाणे व ४ भूपृष्ठावरील पाण्याचे नमुने शोधून भूजल व भूपृष्ठावरील पाण्याच्या गुणवत्तेचे मूल्यमापन करण्यात आले.

A. भूजल गुणवत्ता

विश्लेषण परिणाम सूचित करतात की pH 6.81 - 7.84 पर्यंत आहे. TDS 336 - 426 mg/l पर्यंत होता. एकूण कठिनता 174.33 - 195.63 mg/l च्या श्रेणीत असल्याचे आढळले. फ्लोराईडचे प्रमाण 0.13 - 0.27 mg/l लीटरच्या श्रेणीत आढळले. नायट्रेट आणि सल्फेट अनुक्रमे 5.91 - 12.82 mg/l आणि 8.27 - 21.47 mg/l च्या श्रेणीत आढळले.

क्लोराईडचे प्रमाण 10.24 ते 26.32 mg/l च्या श्रेणीत आढळले. सर्व नमुना स्थानावर एकूण निलंबित घनता शोध मर्यादेपेक्षा कमी (DL - 10mg/l) आढळली. As, Pb, Ni सारखे जड धातू अनुक्रमे BDL (DL-0.01), BDL (DL-0.001), BDL (DL-0.1) शोध मर्यादेपेक्षा कमी आढळले.

B. पृष्ठभागाच्या पाण्याची गुणवत्ता

विश्लेषणाच्या निष्कर्षावरून असे दिसून येते की pH 7.76 - 8.27 दरम्यान होते जे 6.5 ते 8.5 च्या निर्दिष्ट मानकांच्या आत आहे. पाण्याचा pH पाणी आम्ल आहे की अल्कधर्मी आहे हे दर्शवते. TDS 382 - 471 mg/l असल्याचे दिसून आले जे 2000 mg/l अनुज्ञेय मर्यादेच्या आत आहे. नोंदवलेली एकूण कठिनता 202.01 - 253.09 mg/l च्या श्रेणीत होती जी CaCO₃ च्या अनुज्ञेय मर्यादेच्या म्हणजे 600 mg/l च्या आत देखील आहे. क्लोराईड आणि सल्फेटची पातळी अनुक्रमे 23.63 - 46.59 mg/l आणि 32.58 - 52.46 mg/l च्या दरम्यान असल्याचे आढळले.

DO श्रेणीचे नोंदवलेले मूल्य 5.8 - 6.4 mg/l आहे. फॉस्फरस (PO₄ म्हणून) वनस्पती आणि शैवालसाठी एक महत्त्वपूर्ण पोषक आहे. बहुतेक ताज्या पाण्यात फॉस्फरसचा पुरवठा कमी असल्यामुळे, फॉस्फरसमध्ये अगदी माफक प्रमाणात वाढ झाल्यामुळे वनस्पती आणि शैवाल यांची अत्याधिक वाढ होऊ शकते जी विरघळलेला ऑक्सिजन (DO) विघटित करतात. PO₄ श्रेणीचे मूल्य 0.43-0.56 mg/l पर्यंत आहे. COD ची श्रेणी 16.32 - 26.59 mg/l आणि BOD श्रेणी 5.91 - 9.31 mg/l आहे.

C. बॅक्टेरियोलॉजिकल वैशिष्ट्ये

कोलिफॉर्म गट हे पाण्यात विष्टेच्या दूषिततेचे सूचक आहेत. सर्व पृष्ठभागावरील पाण्याचे नमुने जीवाणूजन्य दूषित असल्याचे आढळून आले. पृष्ठभागाच्या पाण्यात एकूण कोलिफॉर्मची उपस्थिती असे सूचित करते की जीवाणूच्या कोणत्याही स्रोत (सेप्टिक प्रणाली, जनावरांचा कचरा, इत्यादी) आणि पृष्ठभागाच्या पाण्याच्या प्रवाहामध्ये एक दूषित मार्ग अस्तित्वात आहे. जेव्हा कोलिफॉर्म बॅक्टेरिया विहिरीच्या पाण्यात आढळतात तेव्हा सदोष विहीर हे कारण असू शकते. पृष्ठभागावरील पाणी, घरगुती कारणासाठी वापरण्यापूर्वी क्लोरिनेशन किंवा निर्जंतुकीकरण उपचार करणे आवश्यक आहे. भूगर्भातील पाण्याचे नमुने जीवाणूजन्य दूषित असल्याचे आढळून आले नाही.

3.5 भू-वापर भू-आच्छादन वर्गीकरण

प्रकल्प स्थळाच्या परिघापासून 10 किमी त्रिज्या अभ्यास क्षेत्राचा भू-वापर आणि भू-आच्छादन नकाशा रिसोर्स SAT-1 (IRS-P6), सेंसर-LISS-3 मध्ये 23.5 m स्थानिक रिझोल्यूशन आणि पासची तारीख 12 नोव्हेंबर 2021 उपग्रह प्रतिमा Google Earth डेटाच्या संदर्भात आहे. विद्यमान जमीन वापराच्या नमुन्या बेसलाइन माहिती मजबूत करण्यासाठी, 10 किमी त्रिज्या व्यापणारी खालील माहिती अंदाजे 18°59'51.123"उत्तर ते 19°0'3.512"उत्तर अक्षांश आणि 74°51'59.891"पूर्व ते 75°3'26.739"पूर्व रेखांश आणि उंची 599 ते 886 मीटर या क्षेत्रामध्ये मर्यादित असलेल्या प्रकल्प स्थळानुसार वापरली जाते. भू-आच्छादन वर्ग आणि त्यांचे कव्हेरेज टेबल 3.3 मध्ये सारांशित केले आहेत.

टेबल 3.3

भू-उपयोग भू-आच्छादन वर्गीकरण प्रणाली

अनु क्रमांक	पातळी -I	पातळी -II	क्षेत्रफळ (चौ. किमी ²)	टक्केवारी (%)
1	अंगभूत जमीन	वसाहत	12.61	3.91
		औद्योगिक वसाहत	2.00	0.62
		रस्ते पायाभूत सुविधा	2.80	0.87
2	शेतजमीन/पीक जमीन	दुहेरी पीक	66.60	20.68
		एकेरी पीक	188.30	58.46
3	वनक्षेत्र	राखीव वन	3.04	0.94
4	खुरटी झाडे/ओसाड जमीन	नापीक जमीन	2.17	0.67
		खुरटी झाडे सह जमीन/खुरटी झाडे	29.85	9.27
5	जलकुंभ	नदी/नाला/प्रवाह	7.42	2.30
		तलाव/सरोवर	5.97	1.85
6	इतर	खडकाळ पडीक	1.36	0.42
		एकूण	322.12	100

3.6 मातीची गुणवत्ता

या भागातील मातीच्या प्रोफाइलचा अभ्यास करण्यासाठी, विविध भूउपयोग स्थितीचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या प्रकल्पाच्या जागेत आणि परिसरातील सध्याच्या मातीच्या परिस्थितीचे मूल्यांकन करण्यासाठी नमूना स्थानांची निवड करण्यात आली. भौतिक, रासायनिक आणि जड धातूंचे प्रमाण निश्चित केले गेले. जमिनीमध्ये 15 सेमी ते 60 सेमी खोलीपर्यंत कोर-कटर टाकून नमुने गोळा केले गेले. अभ्यास क्षेत्रातील विविध ठिकाणांहून एकूण 8 प्रातिनिधिक नमुने गोळा करण्यात आले आणि त्यांचे विश्लेषण करण्यात आले.

मातीची भौतिक वैशिष्ट्ये

मातीची भौतिक वैशिष्ट्ये उदा. कण आकार वितरण, मोठ्या प्रमाणात घनता, सच्छिद्रता, पाणी धारण क्षमता, पोत इ. विशिष्ट मापदंडांद्वारे निर्धारित केली गेली.

कमी घनता असलेल्या जमिनीत अनुकूल भौतिक परिस्थिती असते तर जास्त घनता असलेल्या जमिनीत कृषी पिकांसाठी निकृष्ट भौतिक परिस्थिती दर्शविली जाते. अभ्यास क्षेत्रात मातीची घनता 1.433-1.701 g/cc च्या दरम्यान श्रेणी आहे जे वनस्पतींच्या वाढीसाठी अनुकूल भौतिक परिस्थिती दर्शविते. पाणी धारण क्षमता 36.78 - 39.63% दरम्यान आहे. जमिनीत आत झीरापाण्याचा दर 24.38 - 26.32mm/hr या श्रेणीत आहे.

मातीची रासायनिक वैशिष्ट्ये

pH हा मातीच्या अल्कधर्मी किंवा अम्लीय स्वरूपाचा एक महत्त्वाचा मापदंड आहे. हे मोठ्या प्रमाणावर सूक्ष्मजीवांच्या संख्येवर तसेच धातू आयन विद्राव्यता प्रभावित करते आणि पोषक उपलब्धता नियंत्रित करते. अभ्यास क्षेत्रातील मातीच्या pH मधील तफावत प्रतिक्रियेत तटस्थ (6.72 - 7.14) असल्याचे आढळून येते. विद्युत चालकता, जमिनीतील विद्रव्य क्षारांचे मोजमाप 246.27 - 316.25 μ S/cm च्या श्रेणीत असते.

जमिनीतील महत्त्वाचे विद्राव्य केशन कॅल्शियम आणि मॅग्नेशियम आहेत ज्यांची सांद्रता पातळी अनुक्रमे 239.52 - 312.68 mg/Kg आणि 46.28 - 56.82 mg/kg आहे. क्लोराईड 149.82 - 191.59 mg/Kg च्या श्रेणीत आहे. सेंद्रिय पदार्थ आणि सेंद्रिय कार्बन जमिनीत उपस्थित असलेल्या भौतिक आणि रासायनिक स्थितींवर प्रभाव टाकतात आणि मातीच्या समुच्चय स्थिरतेसाठी जबाबदार असतात. सेंद्रिय पदार्थ आणि सेंद्रिय कार्बन 2.45% - 3.17% आणि 1.42% - 1.96% च्या श्रेणीत आढळले.

3.7 जीवशास्त्रीय वातावरण

अभ्यास क्षेत्रातील वनस्पतींची रचना

अभ्यास क्षेत्रात एकूण 157 वनस्पतींच्या प्रजाती सूचीबद्ध करण्यात आल्या, वनस्पतींच्या रचनेचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

a) झाडे	:	अभ्यास क्षेत्रात एकूण 58 प्रजाती आढळल्या
b) झुडपे (लहान झाडे)	:	अभ्यास क्षेत्रातून एकूण 17 प्रजातींची गणना करण्यात आली.
c) लहान झुडपे	:	अभ्यास क्षेत्रात 55 प्रजातींचे निरीक्षण करण्यात आले.
d) बांबू आणि गवत	:	अभ्यास क्षेत्रातून 19 प्रजातींची नोंद करण्यात आली
e) वेली	:	अभ्यास क्षेत्रात वेलींच्या एकूण 08 प्रजाती नोंदवण्यात आल्या.
f) परजीवी/एपिफायटिक वनस्पती	:	अभ्यास क्षेत्रात आढळलेल्या परजीवी/एपिफायटिक वनस्पतींपैकी कोणतीही प्रजाती आढळलेली नाही

RET (दुर्मिळ, लुप्तप्राय आणि धोकादायक प्रजाती) स्थिती

IUCN स्थिती अहवाल 2013 नुसार अभ्यास क्षेत्रात एकूण 157 वनस्पती प्रजाती आढळून आल्या. निरीक्षण केलेल्या प्रजातींपैकी बहुतेक प्रजाती किमान चिंता (LC), डेटा कमतरता (DD) आणि मूल्यांकन न केलेल्या

(NA) या IUCN स्थितीनुसार आहेत. अशाप्रकारे, अभ्यास क्षेत्रातील कोणतीही नोंदवलेली प्रजाती दुर्मिळ, लुप्तप्राय किंवा धोक्यात असलेल्या श्रेणीतील नाही.

प्राण्यांचे तपशील

IUCN RED (2013) यादीनुसार

IUCN Red यादी ही वनस्पती आणि प्राणी प्रजातींच्या जागतिक संवर्धन स्थितीची जगातील सर्वात व्यापक यादी आहे. हे हजारो प्रजाती आणि उपप्रजातींच्या विलुप्त होण्याच्या धोक्याचे मूल्यांकन करण्यासाठी निकषांचा एक संच वापरते. हे निकष सर्व प्रजाती आणि जगाच्या सर्व प्रदेशांशी संबंधित आहेत. त्याच्या मजबूत वैज्ञानिक आधारासह, IUCN Red यादी ही जैविक विविधतेच्या स्थितीसाठी सर्वात अधिकृत मार्गदर्शक म्हणून ओळखली जाते.

सर्व सस्तन प्राणी, उभयचर, हर्पेटोफौना आणि एविफौना यांना IUCN (2013) यादीनुसार किमान चिंता (LC) श्रेणीत वर्गीकृत केले आहे.

भारतीय वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, 1972 अनुसार

वन्य जीव संरक्षण कायदा, (1972), 17 जानेवारी 2003 मध्ये सुधारित केल्याप्रमाणे, वन्य प्राण्यांच्या संरक्षणाची तरतूद करणारा कायदा आहे हा वन्य प्राणी, पक्षी आणि वनस्पती यांच्या संरक्षणासाठी आणि त्यांच्याशी संबंधित गोष्टींसाठी किंवा देशाच्या पर्यावरणीय आणि पर्यावरण सुरक्षा सुनिश्चित करण्याच्या दृष्टीने अनुषंगिक किंवा प्रासंगिक गोष्टींसाठी हा कायदा आहे.

भारतीय वन्यजीव संरक्षण कायदा, (1972) द्वारे आढळलेल्या काही प्राण्यांना वेगवेगळ्या अनुसूचित समाविष्ट करून त्यांना संरक्षण दिले गेले.

सस्तन प्राण्यांमध्ये जॅकल (*कॅनिस ऑरियस*), सामान्य मुंगूस (*हर्पेस्टेस एडवर्डसी*), भारतीय कोल्हा (*व्हल्प्स बॅंगलेन्सी*), अनुसूची -II मध्ये संरक्षित आहेत. तर, जंगली डुक्कर (*सस स्क्रोफा*) हे वेळापत्रक - III मध्ये संरक्षित आहे आणि खार (*फुनाम्बुलस पेनानटिई*), ससा (*लेपस निग्रिकोलिस*) आणि वटवाघुळ (*रोसेटस एसपीपी*) हे अनुसूची - IV मध्ये संरक्षित आहेत. तर भारतीय उंदीर (*मुस बुदुगा*) हे वन्यजीव संरक्षण कायदा, (1972) नुसार अनुसूची - V मध्ये संरक्षित आहे.

हर्पेटोफौनामध्ये, सरडा (*चॅमेलीओ झेलॅनिकस*), दिवड (*फाउलिया पिस्केटर*) भारतीय नाग (*नाजा नाजा*), आणि घोणस (*डाबोया रसेली*) यांना वन्यजीव संरक्षण कायदा, (1972) च्या अनुसूची -II नुसार संरक्षण प्रदान करण्यात आले. तर मण्यार (*बंगारस कॅर्युलस*) वन्यजीव संरक्षण कायदा 1972 च्या अनुसूची - IV नुसार संरक्षित आहे.

पक्ष्यांमध्ये: अभ्यासात आढळलेले जास्तीत जास्त सर्व पक्षी अनुसूची - IV मध्ये संरक्षित आहेत आणि वन्यजीव संरक्षण कायदा, (1972) नुसार काही पक्षी अनुसूची - V मध्ये संरक्षित आहेत.

3.8 सामाजिक-आर्थिक परिस्थिती

10 कि.मी.च्या परिघातील सामाजिक-जनसांख्यिकीय स्थिती आणि समुदायांच्या प्रवृत्तीची माहिती जनगणना 2011 आणि जिल्हा जनगणना हस्तपुस्तिका 2011 प्राथमिक सामाजिक सर्वेक्षण आणि दुय्यम डेटा

संकलनाद्वारे संकलित करण्यात आली. अभ्यास क्षेत्राच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीचा सारांश टेबल 7 मध्ये दिला आहे. पायाभूत सुविधांबाबत तपशील टेबल 8 मध्ये सादर केला आहे.

टेबल 7

अभ्यास क्षेत्रामधील गावांच्या सामाजिक-आर्थिक वातावरणाचा सारांश

एकूण कुटुंब	एकूण लोकसंख्या	एकूण पुरुष	एकूण स्त्री	एकूण मूल (0-6)	एकूण अनुसूचित जाती	एकूण अनुसूचित जमाती
11224	51138	26496	24642	5948	4085	1174
4.56		51.81	48.19	11.63	7.99	2.30

स्रोत: प्राथमिक जनगणना गोषवारा 2011, जिल्हा बीड आणि अहमदनगर, राज्य महाराष्ट्र

टेबल 8

अभ्यास क्षेत्रात उपलब्ध पायाभूत सुविधा

पायाभूत सुविधा	उपलब्धता (टक्केवारीत) वर्ष 2011 प्रमाणे जनगणना, जिल्हा बीड
शैक्षणिक सुविधा	100%
पिण्याचे पाणी	100%
रस्ता	100%
अधिकार	100%
संवाद	100%
वाहतूक	94.59%
सरकारी PHC आणि SC	27.03%
बँक आणि सोसायटी	59.49%
निचरा	78.38%
मनोरंजन	54.05%

स्रोत: प्राथमिक जनगणना गोषवारा 2011, जिल्हा बीड आणि अहमदनगर , राज्य महाराष्ट्र.

सामाजिक-आर्थिक सर्वेक्षणाचे ठळक निरीक्षण

सामाजिक-आर्थिक अभ्यासासाठी सर्वेक्षण केलेल्या गावांमध्ये अनेक पैलूंचा अभ्यास करण्यात आला. मुलाखती, केंद्रित गट चर्चा आणि प्रश्नावलीनुसार आढळलेली निरीक्षणे खालीलप्रमाणे आहेत.

- **घरांचा नमुना:** अभ्यास क्षेत्रात असे आढळून आले आहे की, घरांचा पॅटर्न खरपूसपासून ते पक्क्या घरांपर्यंत भिन्न स्वरूपात होती. 70% घरे पक्क्या स्वरूपात होती अर्ध पक्क्यामध्ये 20% आणि कच्च्या स्वरूपात 10% घरे आढळून आली. घरे दाट आढळले नाही. प्रत्येक घराला आजूबाजूला चांगली जागा आहे.
- **रोजगार:** अभ्यास क्षेत्रात प्रामुख्याने शेतजमीन आणि पडीक जमिनीचा समावेश होतो. त्यामुळे बहुतांश लोकांचा मुख्य व्यवसाय शेतकरी किंवा शेतमजूर आहे. परिसरातील इतर उत्पन्नाचे स्रोत, छोटे व्यवसाय, खाजगी नोकऱ्या इ. मजुरांना त्यांनी ठरवलेल्या कामाच्या प्रकारानुसार 300 ते 350 रुपये दैनंदिन मजुरी मिळत होती.

- **इंधन:** स्वयंपाकाच्या इंधनाचे प्राथमिक स्रोत एलपीजी होते, परंतु ग्रामीण भागात स्वयंपाकासाठी गोबर आणि लाकूड इत्यादींचा वापर केला जात असल्याचे दिसून आले.
- **मुख्य पिके:** कृषी मालामध्ये घेतलेली प्रमुख पिके बाजरी, कापूस, सोयाबीन, वाटाणा, ज्वारी आणि भाजीपाला इत्यादी प्रमुख पिके आहेत. गावकऱ्यांशी/शेतकऱ्यांशी झालेल्या चर्चेदरम्यान असे दिसून आले की अभ्यास क्षेत्राची पीक उत्पादकता चांगली आहे परंतु पाण्याची उपलब्धता कमी असल्याने बहुतांश लोक अभ्यास क्षेत्रात एकाच हंगामात शेतीची कामे करत आहेत.
- **इतर राज्यांतून स्थलांतर:** सर्वेक्षणादरम्यान फार कमी लोकांचे स्थलांतर झाल्याचे आढळून आले.
- **भाषा:** मराठी ही बहुतांश लोकांची मातृभाषा आहे. बीड जिल्हा नावाप्रमाणे मराठी लोकसंख्या सुचविणाऱ्या मराठवाड्यात येतो.
- **स्वच्छता:** शौचालय सुविधा ही घरामध्ये आवश्यक असलेल्या मूलभूत सुविधांपैकी एक आहे. असे आढळून आले की 80% पेक्षा जास्त कुटुंबांच्या घरात शौचालयाची सुविधा आहे. काही गावांमध्ये योग्य ड्रेनेज लाइन नाही.
- **पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी:** उन्हाळ्यात लोकांना पाणी टंचाईला सामोरे जावे लागते, असे गावातील बहुतांश लोकांचे म्हणणे आहे. पाण्याच्या उपलब्धतेच्या बाबतीत हा प्रदेश इतका समृद्ध नाही. सर्वेक्षणादरम्यान गावांमध्ये पिण्याच्या पाण्याचे विविध स्रोत आढळून आले. अभ्यास क्षेत्रातील पिण्याच्या पाण्याचे प्रमुख स्रोत म्हणजे हातपंप, नळाचे पाणी आणि खोदलेल्या विहिरी आणि कालवे.
- **शैक्षणिक सुविधा:** प्राथमिक आणि माध्यमिक डेटावरून असे दिसून आले आहे की सर्व गावांमध्ये साक्षरतेचे प्रमाण 60 ते 75% पर्यंत आहे. काही शाळांमध्ये योग्य पायाभूत सुविधा नसल्याचे निदर्शनास आले आहे.
- **दळणवळणाची सुविधा:** अभ्यास क्षेत्रात वाहतुकीच्या उद्देशाने ऑटो, जीप आणि खाजगी बस सेवा उपलब्ध होत्या; तथापि, गावकऱ्यांनी नोंदवले की वाहतूक सुविधा वारंवार उपलब्ध होत नाहीत. सायकल आणि मोटार सायकल यांसारखी खाजगी वाहने देखील गावकरी वाहतुकीसाठी वापरतात. प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून सर्वात जवळचे रेल्वे स्टेशन सुमारे 15 किमी अंतरावर आहे.
- **दळणवळणाच्या सोयी:** दळणवळणाच्या उद्देशाने मुख्यतः मोबाईल फोन, वर्तमानपत्रे आणि पोस्ट ऑफिस खेड्यांमध्ये उपस्थित होते.
- **वैद्यकीय सुविधा:** प्राथमिक आणि दुय्यम डेटा असे दर्शविते की वैद्यकीय सुविधा फक्त आहेत. चिचोंडी पाटील, दादेगाव, खुंटेफळ पुंडी आणि आणखी दोन ते तीन गावांमध्ये प्राथमिक आरोग्य केंद्र उपलब्ध असल्याचे आढळून आले, यावरून असे दिसून आले की सुमारे 25% गावांमध्ये सरकारी वैद्यकीय सुविधा आहेत. त्याशिवाय बहुतांश गावांमध्ये खासगी दवाखाने आणि रुग्णालये उपलब्ध होती. आरोग्य सेवा क्षेत्रातील महत्त्वाची आव्हाने म्हणजे निकृष्ट दर्जाची काळजी, खराब उत्तरदायित्व, जागरूकता नसणे आणि सुविधांपर्यंत मर्यादित प्रवेश.
- **वीज:** सर्व गावे घरगुती आणि शेतीसाठी वीज सुविधेचा लाभ घेत होती. काही गावात सौर पथदिवेही दिसत होते.
- **बाजार सुविधा:** अभ्यासाचे क्षेत्र प्रामुख्याने ग्रामीण होते. खेड्यापाड्यात दैनंदिन गरजेच्या वस्तूंची छोटी दुकाने उपलब्ध होती. काही गावात आठवडी बाजाराची सोय होती. अंभोरा गावात घाऊक बाजारपेठ उपलब्ध

होती, बाजाराच्या अधिक सुविधांसाठी लोकांना अहमदनगरला जावे लागते. सर्वच गावात मूलभूत सुविधा आहेत.

- **करमणुकीच्या सुविधा:** अभ्यास क्षेत्रात दूरदर्शन, स्मार्टफोन आणि रेडिओ या मुख्य मनोरंजन सुविधा आहेत. वर्तमानपत्र/नियतकालिक सुविधा देखील गावकरी वापरतात.

प्रकल्पाबद्दल प्रतिसादकर्त्यांची जागरूकता आणि मत

या प्रकल्पाबाबत लोकांमध्ये जागरूकतेची कल्पना यावी यासाठी अभ्यास क्षेत्रात एक समाजशास्त्रीय सर्वेक्षण करण्यात आले. सार्वजनिक मत हे वैयक्तिक वृत्ती किंवा विश्वासांचे एकत्रीकरण आहे. जागरूकता केवळ समुदायाच्या सहभागास प्रोत्साहन देत नाही तर त्यांना प्रकल्पाचे महत्त्व समजून घेण्यास आणि त्यांचे मत व्यक्त करण्यास प्रोत्साहित करते. या प्रकल्पाबाबत गावकऱ्यांची जागरूकता आणि मत जाणून घेण्यासाठी, अभ्यास क्षेत्रात गटचर्चा, शाळेतील शिक्षक/गावपुढाऱ्यांसोबत बैठका घेण्यात आल्या.

अभ्यास क्षेत्रातील बहुतेक लोकांना विद्यमान प्रकल्पाबद्दल माहिती होती परंतु काही प्रतिसादकर्त्यांना प्रकल्पाच्या उत्पादन सुविधेबद्दल आणि प्रस्तावित विस्ताराबद्दल देखील माहिती नव्हती.

साइट भेटी दरम्यान, बाधित गावातील रहिवाशांनी तपशील जाणून घेण्याची मागणी केली.

- हा उद्योग अभ्यास क्षेत्रातील काही मोजक्या उद्योगांपैकी एक असल्याने, प्रतिसादकर्त्यांनी या प्रकल्पाचे आनंदाने स्वागत केले आणि सकारात्मक मत व्यक्त केले कारण या उपक्रमामुळे अभ्यास क्षेत्राच्या विकासास नक्कीच हातभार लागेल.
- अभ्यास क्षेत्रातील गावकऱ्यांच्या मुख्य मागण्या पाण्याच्या सुविधा आणि पक्के रस्त्यांची सुविधा या होत्या.
- गावातील नेत्यांनी स्थानिक लोकांना रोजगाराच्या संधी देण्याचे सांगितले.

M/s. CCPL च्या प्रकल्पाबाबत माहिती देताना प्रतिसादकांनी सकारात्मक मते दिली आणि रोजगाराच्या संधींसह अभ्यासक्षेत्रात जीवनमान उंचावण्यासाठी मदत होईल, असा ठाम विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

विश्लेषण

प्रकल्प क्षेत्रामध्ये मुख्यतः प्रमुख कृषी क्षेत्र असून त्यानंतर खुरटी झाडे/ओसाड जमीनीचा समावेश आहे. अभ्यासातील लोक बहुतांशी शेती आणि मजुरीच्या कामावर अवलंबून असतात. बाजरी, गहू, कापूस, सोयाबीन, वाटाणा, ज्वारी आणि भाजीपाला इत्यादी मुख्य पिकांची लागवड केली जाते. अभ्यास क्षेत्रात वाहणाऱ्या प्रमुख नद्या म्हणजे मेहेकरी नदी, कमळी नदी आणि कमळी नाला. बहुतेक शेती पावसाच्या पाण्यावर आधारित आहे ज्यामुळे एका हंगामात शेती होते. परिसरातील लोकांना सध्याच्या प्रकल्पाच्या उपस्थितीबद्दल माहिती आहे आणि प्रकल्पाच्या प्रस्तावित विस्ताराबद्दल जाणून घेतल्याने त्यांना आनंद झाला. परिसराच्या सर्वांगीण विकासासाठी वाहतूक आणि पिण्याच्या पाण्याची सुविधा, अभ्यास क्षेत्रात सिंचन सुविधा यासारख्या पायाभूत सुविधांचा अधिक विकास करणे आवश्यक आहे. रोजगार आणि शिक्षण या देखील लोकसंख्येच्या दोन प्रमुख समस्या आहेत, त्यामुळे अभ्यास क्षेत्राच्या सर्वांगीण समाजशास्त्रीय विकासासाठी अधिक औद्योगिक विकास आणि अधिक शैक्षणिक सुविधांची तरतूद करणे आवश्यक आहे.

प्रस्तावित प्रकल्पामुळे या प्रदेशात प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रोजगार आणि अप्रत्यक्ष सेवा क्षेत्राची वृद्धी होईल आणि राज्याच्या तसेच स्थानिक क्षेत्राच्या सामाजिक आर्थिक उन्नतीसाठी मदत होईल.

4.0 अपेक्षित पर्यावरणीय प्रभाव आणि कमी करण्याचे उपाय

4.1 वायु पर्यावरण

प्रस्तावित विस्तारामध्ये वायू प्रदूषकांचे स्रोत म्हणजे बॉयलर, डीजी सेट आणि परिसरातील वाहनांच्या हालचाली आहेत. नायट्रोजन, व्हीओसीचे सल्फर डायऑक्साइड आणि ऑक्साईडचे उत्सर्जन होण्याची शक्यता आहे.

ऑपरेशन टप्प्यात प्रदूषकांच्या उत्सर्जनावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी, पुरेशी नियंत्रण उपकरणे स्थापित केली जातात आणि CPCB नियमांनुसार स्टॅकची पुरेशी उंची प्रदान केली जाते. डीजी सेट CPCB अनुरूप असतील.

सध्याच्या तसेच प्रस्तावित स्थितीमुळे कण आणि वायू सांद्रता SO₂, NO₂ साठी जास्तीत जास्त भू-स्तरीय सांद्रता (GLCs) पार पाडली गेली. सध्याच्या आणि प्रस्तावित परिस्थितीसाठी 24-तासांना कणिकांचे जास्तीत जास्त योगदान 4.84 µg/m³ आणि 4.59 µg/m³ आहे.

प्रस्तावित विस्तारानंतर, PM, SO₂ आणि NO_x ची वाढीव सांद्रता 6.95 µg/m³, 12.3 µg/m³ आणि 10.2 µg/m³ NE, S आणि S दिशेने अनुक्रमे 141.5 मीटर, 100 मीटर आणि 100 मीटर अंतरावर असेल.

टेबल 9 : वायू प्रदूषण नियंत्रण प्रणालीचे तपशील

निकष	बॉयलर		बेबी बॉयलर	प्रक्रिया अणुभट्टी	DG सेट	
	विद्यमान	प्रस्तावित			विद्यमान	प्रस्तावित
संख्या	1	1	1	1	01	1
क्षमता	3 TPH	6 TPH	-	-	125 KVA	1000 KVA
इंधन	कोळसा	कोळसा/ब्रिकेट	HSD	-	HSD	HSD
इंधनाचे प्रमाण MT/दिवस	5 TPD	10 TPD	२१ किलो/तास	-	पूर्ण लोडवर 25 लिटर/तास	पूर्ण लोडवर 200 लिटर/तास
APC उपकरणे	बहु-चक्रीवादळ धूळ संग्राहक	बहु-चक्रीवादळ धूळ संग्राहक	धूळ संग्राहक	स्क्रबर	स्टॅकची उंची / ध्वनिक संलग्नक	स्टॅकची उंची / ध्वनिक संलग्नक
उत्सर्जन पातळी	SPM-50 mg/Nm ³ , SO ₂ -40 kg/day, NO ₂ -100 mg/NM ³ .	SPM-50 mg/Nm ³ , SO ₂ -40 kg/day, NO ₂ -100 mg/NM ³ .	-	-	CPCB च्या नियमांनुसार	CPCB च्या नियमांनुसार
आकार	गोल	गोल	गोल	गोल	गोल	गोल
उंची मीटर मध्ये	22	30	11	10	कुंपणाच्या 3.5 मीटर उंचीवर	कुंपणाच्या 3.5 मीटर उंचीवर
कर्तव्य	सतत	सतत	अधूनमधून	सतत	अधूनमधून	अधूनमधून

प्रदूषण नियंत्रण कमी/नियंत्रित करण्यासाठी अतिरिक्त उपाय

- रस्त्यांवर वारंवार पाणी शिंपडले जाईल.
- सर्व साहित्य झाकलेल्या शेडखाली साठवले जाईल.

- स्पंज आयर्न/कार्बन पावडर साठवण्याच्या बाबतीत; उघड्यावर कोळसा, वाहतुकीदरम्यान त्यातून धूळ पसरू नये म्हणून ते ताडपत्रींनी झाकले जाईल.
- उत्सर्जन नियंत्रित करण्यासाठी वाहने आणि यंत्रसामग्रीची नियमित देखभाल केली जाईल.
- रस्त्यांलगत, रोपवाटिकेच्या परिसरात हरित पट्टा विकसित करण्यात येणार आहे.
- अप्रोच रोडच्या बाजूलाही हरित पट्टा विकसित केला जाईल.
- धुळीच्या वातावरणात उघड्यावर आलेल्या सर्व कामगारांना संरक्षक उपकरणे दिली जातील.
- ट्रकचे ओव्हरलोडिंग नाही.
- कामगार गम बूट सारख्या सर्व वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणांनी सुसज्ज असतील; हातमोजे; सुरक्षा हेलमेट; कामाच्या ठिकाणी सेफ्टी गॉगल, इअरप्लग.
- ट्रकचा वेग नियंत्रण.
- एकत्रित आवाज कमी करण्यासाठी अप्रोच रस्त्यांचा योग्य ग्रेडियंट.
- सामग्रीची वाहतूक फक्त दिवसापुरती मर्यादित असेल.
- प्रक्रिया यंत्रांची नियतकालिक देखभाल.
- स्त्याच्या टोकापासून शेवटपर्यंत फुटपाथ
- फ्लीट व्यवस्थापन बंद प्रक्रिया

4.2 ध्वनी पर्यावरण

प्लांट ऑक्टिव्हिटी, ब्लोअर, ईटीपी, एसटीपी, कंप्रेसर, बॉयलर आणि डीजी सेट इत्यादींच्या ऑपरेशनल क्रियाकलापांमुळे उत्पादन प्रक्रियेच्या सामान्य ऑपरेशन दरम्यान आवाज निर्माण होईल. संबंधित उपकरणांच्या गुणधर्मांमुळे आजूबाजूच्या आवाजाची पातळी लक्षणीय वाढण्याची अपेक्षा आहे, परंतु हा आवाज संबंधित उपकरणांच्या जवळ प्रतिबंधित असेल. सर्वात जवळील मानवी वस्ती अंभोरा प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून 1.3 कि.मी. अंतरावर आहे आणि परिणामी या गावातील आवाज पातळी अनुक्रमे 56.2 डीबी (ए) आणि 42.5 डीबी (ए) दिवस आणि रात्रीच्या वेळी आहे. काही ठिकाणी आजूबाजूच्या आवाजाची पातळी (दिवस आणि रात्रीची वेळ) किरकोळ वाढलेली असेल आणि सुरक्षित मर्यादेपर्यंत आवाजाची पातळी कमी करण्यासाठी प्रकल्पाच्या ठिकाणी आवाज कमी करण्याचा उपाय अवलंबला पाहिजे. प्रतिबंधात्मक उपाय खालील प्रमाणे आहेत:

- उपकरणे मानक असतील आणि सायलेन्सरने सुसज्ज असतील. उपकरणे चांगल्या कामाच्या स्थितीत असतील, योग्य रीतीने वंगण घातलेली आणि परवानगीयोग्य मर्यादेत आवाज ठेवण्यासाठी देखभाल केली जाईल.
- बहुतेक उपकरणे बंद खोलीत ठेवली जातील
- कंपनी आणि आवाज कमी करण्यासाठी उपकरणे ध्वनिक मजल्यावर ठेवली जातील
- उच्च ध्वनी क्षेत्र चिन्हांकित केले जाईल, आणि उच्च आवाज निर्माण करणाऱ्या उपकरणांजवळ काम करणाऱ्यांना इअरप्लग प्रदान केले जातील.
- **PPES** जागरूकता कार्यक्रमाचा वापर सर्व कामगारांना प्रदान केला जाईल.

- आवाज आणि कंपनाचा अतिरेक टाळण्यासाठी योग्य शिफ्टिंग व्यवस्था केली जाईल.
- जड पर्णसंभार असलेली उंच झाडे सीमेवर / प्रकल्पाच्या जागेवर / वृक्षारोपण क्षेत्रावर लावली जातील, जी आवाजाचा प्रसार करण्यासाठी नैसर्गिक अडथळा म्हणून काम करतील.
- सायीटवर सायलेंट डीजी संच वापरले जाईल.
- वाहनावर वेग मर्यादा लागू केली जाईल.
- प्रचलित नियमांचे पालन तपासण्यासाठी सर्व उपकरणांसाठी नियमित आवाज आणि कंपन निरीक्षण केले जाईल.

वाहनांची हालचाल

12 वाहने/दिवसामुळे आसपासच्या वातावरणावर 96 ग्राम/किमी-तास NO_x उत्सर्जन प्रभाव दिसून येईल. इतर प्रदूषकांच्या उत्सर्जनामुळे होणारा परिणाम क्षुल्लक असेल. जास्तीत जास्त उत्पादनावर दिवसभर पसरलेले हे प्रमाण कमी मानले जाते आणि आणि यामुळे रस्त्यावरील वाहतूक मार्गावर लक्षणीय परिणाम होणार नाही.

केवळ (6 ट्रिप/दिवस) अतिरिक्त भार संबंधित रस्त्यांच्या वहन क्षमतेवर क्षुल्लक योगदान देईल. त्यामुळे त्याचा फारसा विपरीत परिणाम होण्याची शक्यता नाही असा निष्कर्ष काढण्यात आला आहे.

4.3 पाणी पर्यावरण

प्रस्तावित विस्तारामुळे पाण्याच्या पर्यावरणावर काही परिणाम होऊ शकतो. त्याचा परिणाम पाण्याच्या स्रोतावर होऊ शकतो, कारण त्या भागातील जलस्रोतांचा न्हास होतो आणि वनस्पतींच्या सांडपाण्यामुळे नैसर्गिक जलस्रोतांची गुणवत्ता ढासळते. एकूण पाण्याची गरज 293.5 KLD असेल. घरगुती कारणांसाठी लागणारे एकूण पाणी 10.5 KLD असेल. विद्यमान तसेच प्रस्तावित युनिट्समुळे प्लांट परिसराबाहेर कोणतेही औद्योगिक सांडपाणी सोडले जाणार नाही. उत्पादित घरगुती सांडपाण्यावर एसटीपीमध्ये प्रक्रिया केली जाईल आणि प्रक्रिया केलेले पाणी हरित पट्टा आणि धूळ दाबण्याच्या उद्देशाने वापरले जाईल. कंपनी संपूर्ण वर्षभर प्लांटमधून शून्य डिस्चार्ज स्थिती राखेल.

विविध नियंत्रण उपायांचा अवलंब केला जाईल:

- उपचारित घरगुती सांडपाण्याचा पुनर्वापर बागकामासाठी केला जाईल.
- उपचारित औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रियेत पुन्हा परिचलित केले जाईल.
- MBBR तंत्रज्ञानावर आधारित 10 KLD STP स्थापित करण्याचा प्रस्ताव आहे.
- रेन वॉटर हार्वेस्टिंग केले जाईल.
- भूगर्भातील पाणी दूषित होऊ नये म्हणून सर्व साठ्याचे ढीग पक्क्या फ्लोअरिंगवर असतील.

4.4 जीवशास्त्रीय वातावरण

पर्यावरणशास्त्र आणि जैवविविधता: पैलू - प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पासाठी प्रभाव ओळख आणि कमी करण्याच्या उपायांची सूचना

अनु क्रमांक	प्रकल्प पैलू / उपक्रम	प्रभाव	सुचवलेले शमन (मिटिगेशन) उपाय
1	मालाची वाहतूक, उतराई आणि साठवण आणि प्लांटच्या आत वाहनांची हालचाल, प्रस्तावित विस्तार उपक्रमांमुळे धूळ आणि आवाज निर्मिती	प्रस्तावित विस्तार क्रियाकलापांमुळे 5 पैकी 3 च्या प्रमाणात जवळपासच्या वनस्पती आणि पक्ष्यांवर परिणाम.	प्लांट चं फ्युजीटीव उत्सर्जन आणि जवळच्या वनस्पती यांच्यात बफर प्रदान करण्यासाठी प्रकल्प साइटच्या परिघावर जाड हरितपट्टा विकसित केला जाईल.
2	स्टॅकमधून वायू उत्सर्जन, प्लांटमधील वाहनांची हालचाल आणि कच्चा माल आणि तयार उत्पादनाची वाहतूक, उत्पादन निर्मिती	प्रकाश संश्लेषित क्रियाकलापांमध्ये घट, स्टोमेटल निर्देशांक कमी केला जाऊ शकतो, पीक उत्पन्न कमी होऊ शकते.	हवेच्या गुणवत्तेच्या मॉडेलिंग आउटपुट अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की, परिणामी कण, सल्फर डाय-ऑक्साइड आणि नायट्रोजनचे ऑक्साइड यांचे प्रमाण निर्धारित मर्यादेत आहे. ग्रीनबेल्ट क्षेत्र 1.3173 हे. (33.2%) स्थानिक प्रजाती, रुंद पाने, उच्च छत आणि वेगाने वाढणाऱ्या वृक्षांच्या प्रजाती प्रदान केल्या जातील. विद्यमान झाडे 1181 नग आहेत. तर अतिरिक्त वृक्षारोपण देखील 1418 करण्यात येणार आहे. अशा प्रकारे, विस्तारानंतर एकूण लागवड 2599 नग (2500/हे. घनता लक्षात घेता) होईल. अशाप्रकारे, प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्पामुळे होणारा परिणाम कमी असेल कारण प्रकल्पाची क्रिया प्लांटच्या हद्दीमध्ये योग्य नियंत्रण उपायांसह केली जाईल.

प्रकल्प स्थळापासून 10 किमी त्रिज्येच्या अंतरामध्ये राष्ट्रीय उद्यान, अभयारण्य, बायोस्फियर रिझर्व्हसारखे कोणतेही पर्यावरणीय संवेदनशील क्षेत्र नाही. प्रकल्प कार्यात वनजमीनचा सहभाग नाही. अशाप्रकारे, जैविक पर्यावरणावर कोणताही महत्त्वपूर्ण प्रभाव अपेक्षित नाही.

4.5 सामाजिक-आर्थिक प्रभाव

सकारात्मक परिणाम

- स्थानिक समुदायाद्वारे चहाचे स्टॉल, मध्यवर्ती कच्च्या मालाचा पुरवठा, दुरुस्तीची दुकाने, हार्डवेअर स्टोअर्स गॅरेज इत्यादीसारख्या छोट्या दुकानांची स्थापना करून अप्रत्यक्ष रोजगार निर्मितीवर अनेक परिणाम होतील.
- क्षेत्राच्या विकासामुळे आणि जीवनाचा दर्जा वाढल्यामुळे आर्थिक वाढ.

- अभ्यासक्षेत्रात वृक्षारोपण केल्यामुळे हिरवळीत सुधारणा झाल्यामुळे पर्यावरण प्रदूषण कमी होत आहे.
- CER आणि EMP चा एक भाग म्हणून उद्योगांद्वारे सामाजिक आणि पायाभूत विकासामध्ये सुधारणा.

नकारात्मक प्रभाव

- प्रदूषकांच्या उत्सर्जनामुळे होणारे पर्यावरण प्रदूषण लोकांच्या आरोग्यावर परिणाम करू शकते.
- ऑपरेशन टप्प्यात जड वाहनांच्या हालचालीमुळे धूलिकण पसरतात ज्यामुळे कामगार आणि स्थानिक लोकांच्या आरोग्यावर परिणाम होतो. ट्रक, टॅक्सी आणि इतर वाहनांमुळे आसपासच्या भागात अतिरिक्त वायू प्रदूषण होऊ शकते. जवळपासच्या गावांमध्ये त्याचे परिणाम अधिक ठळकपणे दिसून येतील. प्रदूषकांच्या आयनचा लोकांच्या आरोग्यावर परिणाम होऊ शकतो.
- धोके आणि अपघाताची शक्यता ज्यामुळे काम करणाऱ्या कामगारांना हानी पोहोचू शकते किंवा कामगारांचे जीवितहानी होऊ शकते.
- बाहेरील भागातून कामगारांचा ओघ वाढल्यास शेजारच्या निवासी निवासस्थानांवर दबाव वाढू शकतो.
- वाहनांच्या रहदारीत वाढ झाल्यास रस्ते अपघातांच्या घटनांमध्ये वाढ होऊ शकते.

शमन (मिटीगेशन) उपाय

विद्यमान प्रकल्पामुळे आजूबाजूच्या प्रदेशातील सामाजिक, सांस्कृतिक आणि आर्थिक पैलूंवर उद्भवू शकणारे प्रतिकूल परिणाम कमी करण्यासाठी आणि जीवनमान सुधारण्यासाठी खालील उपायांचा अवलंब केला पाहिजे:

- वायू प्रदूषण नियंत्रण उपाय योजले पाहिजेत आणि किमान प्रदूषण सुनिश्चित करण्यासाठी औद्योगिक आणि प्रदूषण नियंत्रण उपकरणांची योग्य देखभाल केली पाहिजे.
- रस्ते योग्यरित्या स्वाक्षरी केलेले आहेत, वाहने व्यवस्थित आहेत आणि चालक प्रशिक्षित आहेत आणि सुरक्षिततेबद्दल जागरूक आहेत याची खात्री करा.
- सर्व आरोग्य आणि सुरक्षितता उपाय कंपनीने अवलंबले पाहिजेत आणि कामगार आणि आजूबाजूच्या समाजाची सुरक्षा सुनिश्चित करण्यासाठी कामगारांमध्ये सुरक्षा जागरूकता सुधारली पाहिजे.
- प्रकल्प प्रवर्तकाने पर्यावरण स्वच्छ ठेवण्यासाठी आणि अंतर्गत रस्त्यासह हरित पट्ट्यांचा विकास/वृक्षारोपण करण्यासाठी योग्य पावले उचलावीत.
- घातक कचऱ्याची वाहतूक सीपीसीबी मार्गदर्शक तत्वांनुसार केली जावी. जड ट्रक गळती किंवा धूळ टाळण्यासाठी झाकलेले असतात. चालकांना प्रशिक्षण दिले पाहिजे.
- रोजगारामध्ये स्थानिक लोकांना प्राधान्य दिले जाते.
- सामाजिक पायाभूत सुविधा विकास उपक्रम कंपनीने प्रस्तावित केले पाहिजेत.

5.0 पर्यावरणीय देखरेख कार्यक्रम

CPCB/SPCB द्वारे प्रदान केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार पर्यावरण निरीक्षण केले जाईल. आयोजित केलेल्या किंवा लागू केलेल्या पद्धती कोणत्याही मान्यताप्राप्त संस्था किंवा प्राधिकरणाने म्हणजे MoEFCC/CPCB/SPCB द्वारे मंजूर किंवा स्वीकारल्या जातील. राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने विहित

केलेल्या विहित नियमांची आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी पर्यावरण व्यवस्थापन पद्धती/तंत्रज्ञान पुरेसे आहेत याची खात्री करण्यासाठी सुचवलेले निरीक्षण केले जाईल.

पर्यावरण व्यवस्थापन विभाग योग्य पात्र आणि अनुभवी कर्मचारी आणि पर्यावरणीय प्रयोगशाळा नियमित निरीक्षण आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी प्लांटमध्ये कार्यान्वित केले जाईल.

मंडळाच्या संरचनेचा एक भाग म्हणून, लेखापरीक्षा आणि अनुपालन अहवाल पथक विविध पर्यावरणीय संमती आणि मंजूरी अंतर्गत विहित अटींचा समावेश असलेल्या पर्यावरणीय स्थितीची देखरेख करेल, जसे आणि जेव्हा विविध राज्य आणि केंद्र सरकारच्या प्राधिकरणांकडून प्राप्त केले जाते, तसेच कॉर्पोरेट मानदंड, मानके आणि लक्ष्ये जे कायदेशीर अनुपालन आवश्यकतांपेक्षा जास्त आहेत.

6.0 जोखीम मूल्यांकन आणि आपत्ती व्यवस्थापन योजना

आग, स्फोट आणि विषारीपणासाठी प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पातील जोखमीचे मूल्यांकन अंदाजित केले गेले आहे आणि EIA/EMP अहवालात संबंधित शमन उपाय सुचवले आहेत.

नैसर्गिक परिणामांमुळे आणि मानवी कारणांमुळे उद्भवणाऱ्या आपत्तींना तोंड देण्यासाठी तपशीलवार आपत्ती व्यवस्थापन योजना तयार केली गेली आहे आणि त्याच क्रमाने जीवनाची सुरक्षा, पर्यावरणाचे संरक्षण, स्थापनेचे संरक्षण, उत्पादनाची पुनर्स्थापना आणि बचाव कार्ये सुनिश्चित करण्यासाठी EIA/EMP अहवालात समाविष्ट केले आहे. प्राधान्यक्रम आपत्ती व्यवस्थापन योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी, त्याचा व्यापक प्रसार केला जाईल आणि तालीम द्वारे कर्मचारी प्रशिक्षण दिले जाईल. आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यात साइट सुविधा, कार्यपद्धती, कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या, संप्रेषण इत्यादींचा तपशीलवार विचार केला आहे.

7.0 सार्वजनिक सल्ला

EIA अधिसूचनेनुसार (दिनांक 14 सप्टेंबर 2006) आणि त्यानंतरच्या दुरुस्तीनुसार EIA-EMP अहवालाचा मसुदा सार्वजनिक सुनावणीसाठी सादर केला जातो. जनसुनावणीनंतर अंतिम अहवाल अपग्रेड केला जाईल.

8.0 प्रकल्पाचे फायदे

प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्पामुळे क्षेत्राचा विकास होईल आणि परिणामी अप्रत्यक्ष आणि प्रत्यक्ष रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील ज्यामुळे शेवटी मध्य प्रदेशातील लोकांच्या जीवनमानात सुधारणा होईल. मे. CCPL खालील क्षेत्रांमध्ये समाज कल्याणकारी उपक्रम राबवेल:

- समुदाय विकास
- आरोग्य आणि वैद्यकीय सेवा
- रस्ते
- शिक्षण
- ड्रेनेज आणि स्वच्छता
- टँकर इत्यादीद्वारे पाणी टंचाईच्या परिस्थितीत अधूनमधून पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा.

प्रकल्प प्रस्तावक कंपनीच्या कायद्यानुसार देखील CSR साठी त्याच्या दायित्वाचे पालन करेल.

प्रकल्पाची किंमत 38.77 कोटी आहे. अर्थसंकल्पीय तरतुदीसह उपक्रमांव्यतिरिक्त म्हणजे रु. 0.3877 कोटी @ 1.0 % प्रकल्प खर्च CER अंतर्गत प्रदान, M/s. CCPL कंपनी कायद्यांतर्गत CSR बंधनांतर्गत सामाजिक कल्याणकारी उपक्रमांनाही मदत करेल. जरी MoEFCC ने आपल्या दिनांक 30 सप्टेंबर 2020 च्या OM मध्ये

अशी तरतूद केली आहे की प्रकल्पासाठी CER मूल्य सार्वजनिक सुनावणीच्या निकालावर आणि जनसुनावणी दरम्यान प्रकल्प प्रवर्तकांनी केलेल्या वचनबद्धतेनुसार असेल.

9.0 पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना

प्रतिकूल परिणाम कमी करण्यासाठी पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (EMP) तयार केली आहे. हे सध्याच्या पर्यावरणीय परिस्थिती आणि पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकनावर आधारित आहे. हा आराखडा प्रकल्प सुरू करताना आणि नंतर पर्यावरणीय मापदंड तयार करणे, अंमलबजावणी करणे आणि त्यांचे परीक्षण करण्यात मदत करते.

पर्यावरण व्यवस्थापन योजना प्रदूषकांवर उपचार आणि नियंत्रण प्रणालीची योग्य आणि पुरेशी अंमलबजावणी करण्यासाठी आणि पर्यावरण राखण्यासाठी व्यवस्थापनाच्या योजनेचे थोडक्यात वर्णन करते. यामध्ये प्लांटभोवती हरित पट्टा विकसित करणे, कामगारांची योग्य सुरक्षा, ध्वनी नियंत्रण, अग्निसुरक्षा यंत्रणा आणि उपाययोजना यांचाही समावेश आहे. विस्तारासाठी **₹. 24.0 कोटी** ईएमपीसाठी 6 कोटीसह. प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पासाठी EMP साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद भांडवली खर्च **₹. 600 लाख** आणि आवर्ती खर्च **₹. 123.5 लाख**.

10.0 निष्कर्ष

खालील बाबींच्या संदर्भात हा प्रकल्प पर्यावरण, तांत्रिक आणि आर्थिकदृष्ट्या व्यवहार्य आहे:

सर्व क्रियाकलाप खाजगी औद्योगिक जमिनीपर्यंत मर्यादित आहेत आणि प्रस्तावित प्रकल्पामुळे किमान संभाव्य उत्सर्जन पर्यावरणात प्रवेश करण्यास परवानगी आहे. त्यामुळे पर्यावरणावर कोणत्याही प्रकारे विपरीत परिणाम होणार नाही.

- प्रस्तावित प्रक्रियेत, PM उत्सर्जन 50 mg/Nm³ पेक्षा कमी नियंत्रित करण्याचा प्रस्ताव आहे.
- प्रक्रियेत निर्माण होणारे बहुतेक सांडपाणी पुनर्नवीनीकरण/पुनर्वापर केले जाईल.
- सांडपाण्यावर पूर्ण क्षमतेने सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रात प्रक्रिया केली जाईल. प्रक्रिया केलेले सांडपाणी हरित पट्टा आणि बागकामासाठी वापरण्यात येईल. घरगुती सांडपाणी एसटीपीमध्ये पाठवले जाईल आणि बागकामासाठी वापरण्यात येईल.
- हरित पट्टा आणि वृक्षारोपणाचा विकास आवाजाची पातळी कमी करण्यास आणि वायू प्रदूषणास प्रतिबंधित करण्यास मदत करेल आणि सौंदर्य वाढवेल.
- याशिवाय, पर्यावरण व्यवस्थापन आराखडा तयार करण्यात आला असून त्याची अंमलबजावणी करून प्रदूषण कमी करण्यात मदत होऊ शकते.
- उपक्रम सामाजिक बांधिलकी धोरण (पूर्वीचे CSR) आजूबाजूच्या गावांचा विकास करण्यासाठी पुढे कार्य करेल आणि त्यामुळे क्षेत्रफळ आणि लोकांचे जीवनमान सुधारले जाईल.
- पर्यावरण नियंत्रण आणि देखरेखीच्या उपायांची किंमत मोजली जाते आणि भांडवल आणि आवर्तीची तरतूद व्यवस्थापनाद्वारे केली जाते.
- प्रकल्पाचा एकंदरीत सकारात्मक परिणाम झाला आहे आणि तो सुमारे ~125 व्यक्तींना प्रत्यक्ष कामकाजादरम्यान रोजगार देईल ज्यामुळे लोकांचे जीवनमान सुधारण्यास मदत होईल.

- हा प्रकल्प निर्यातभिमुख असल्याने अतिरिक्त भांडवली गुंतवणुकीमुळे राष्ट्रीय तिजोरीत भर पडेल आणि महसूल निर्मिती आणि वाढीव परकीय चलन कमाईच्या दृष्टीने मूल्यवर्धन होईल.
- कर्मचारी, कंपनी आणि प्रदेश यांना प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्षपणे फायदा होईल.

समारोपाचे टिप्पण्या

अशाप्रकारे सकारात्मक नोंदीवर असा निष्कर्ष काढला जाऊ शकतो की उपरोक्त गणनेप्रमाणे शमन उपाय, पर्यावरण व्यवस्थापन आणि देखरेख योजनांच्या अंमलबजावणीनंतर, मे. CCPL चा पर्यावरणावर कोणताही विशेष परिणाम होणार नाही आणि या प्रकल्पाचा काही प्रमाणात राज्य/देश पातळीवरील आर्थिक वाढीसह स्थानिक लोकांना फायदा होईल. प्रस्तावित विस्तारापूर्वी सर्व वैधानिक अनुपालन प्राप्त केले जातील.

11.0 सल्लागरांचा खुलासा

मेसर्स कॅनपेक्स केमिकल्स प्रा. लि. च्या प्रस्तावित प्रकल्पासाठी पर्यावरण अभ्यास मेसर्स अॅनाकॉन लॅबोरेटरीज प्रा. लि., नागपूर (मेसर्स एएलपीएल) यांच्यामार्फत केला आहे. अॅनाकॉन ची स्थापना 1993 मध्ये विश्लेषणात्मक चाचणी प्रयोगशाळा म्हणून झाली आणि आता मध्य भारतातील पर्यावरण आणि अन्न चाचणी प्रयोगशाळेद्वारे समर्थित एक अग्रगण्य पर्यावरण सल्लागार कंपनी आहे. M/s. ALPL हा सरकारी संस्थांमधील अनुभवी माजी शास्त्रज्ञांचा एक गट आहे आणि विषय कौशल्यासह तेजस्वी कारकीर्दीतील उत्कृष्ट युवा शास्त्रज्ञ आहे. पर्यावरण अभ्यासासाठी पर्यावरण आणि वन मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी मान्यताप्राप्त आणि गुणवत्ता परिषद ऑफ इंडिया (क्यूसीआय) द्वारे मान्यताप्राप्त आहे प्रमाणपत्र क्रमांक: NABET/EIA/2023/SA0160 दि. 13 एप्रिल 2022, सेक्टर क्रमांक '21' साठी श्रेणी 'अ' सल्लागार म्हणून 29 मार्च 2023 पर्यंत वैध आहे.